

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi

Viite OKM/25/010/2016

Asia **Tehy ry:n lausunto hallituksen esityksestä laiksi tutkintojen ja muun osaamisen viitekehystä**

Johdanto

Tehy ry:ltä ei ole suoraan pyydetty lausuntoa, vaan välillisesti keskusjärjestömme STTK:n kautta. *Tehy ry* haluaa lausua asiasta, koska esitys laiksi tutkintojen ja muun osaamisen viitekehystä koskee sosiaali- ja terveysalan tutkintoon johtavan sekä lisä- ja täydennyskoulutuksen kautta jäseniämme.

Hallituksen esityksen mukaan kansalliseen koulutus- ja tutkintojärjestelmäämme kuuluvat tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet jaettaisiin osaamisen perusteella viitekehysten kahdeksalle vaativuustasolle (vaativuustasot 1-8). Ne perustuisivat oppimistuloksiin, jotka kuvattaisiin tietoina, taitoina ja pätevyyksinä. Näiden osaamiskokonaisuuksien sijoittumisesta edellä mainituille vaativuustasoille säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.

Tehy ry:n näkemykset kansallisesta viitekehystä

Koulutusjärjestelmäämme kuuluvia tutkintoja, niiden sisältöjä ja tavoitteita kuvataan tällä hetkellä useissa erillisissä säädöksissä, jolloin niiden edellyttämän osaamisen hahmottuminen on vaikeaa. *Tehy ry:n* mielestä kansallisen viitekehysten luominen koulutusjärjestelmäämme antaa mahdollisuuden tarkastella tutkintojen ja muiden laajojen osaamiskokonaisuuksien tuottaman osaamisen vaativuutta kokonaisvaltaisesti ja vertailukelpoisella tavalla.

Suomalaisen viitekehysten luominen jatkaa jo vuonna 2004 aloitettua eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF) hyödyntämistä elinikäisen oppimisen edistämiseksi. *Tehy ry:n* mielestä viitekehysten avulla parannetaan suomalaisen koulutusjärjestelmän tunnettuutta ja vertailtavuutta suhteessa muiden maiden, erityisesti EU:n jäsenmaiden, koulutusjärjestelmään. Yhteensä 26

jäsenmaata on jo laatinut kansallisen tutkintojen viitekehysten ja ilmaissut niiden vastaavuuden EQF-tasoihin.

Hallituksen esityksessä esitetään kolme vaihtoehtoista tapaa toteuttaa suomalainen tutkintojen ja muun osaamisen viitekehys:

1. Eurooppalaisesta viitekehyksestä (EQF) irrallinen kansallinen viitekehys
2. Kansallisen viitekehysten luominen suoraan eurooppalaisesta viitekehyksestä
3. Kansallisen viitekehysten luominen eurooppalaisen viitekehysten pohjalta ja sitä jossain määrin hyödyntäen

Tehy ry pitää kolmatta vaihtoehtoa parhaimpana ja siten yhtyy hallituksen esitykseen parhaasta toteuttamistavasta. *Tehy ry:n* mielestä on tärkeää vertailtavuuden ja osaamisen sijoittelun kannalta, että kansallinen viitekehys noudattaa EQF:n jakoa kahdeksasta vaativuustasosta. Osaamistasojen (tiedot, taidot ja pätevyydet) kuvauksissa on kuitenkin tärkeää huomioida tutkintojemme ja muun osaamisen kansalliset lähtökohdat ja piirteet. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa tutkinnon tai osaamiskokonaisuuden edellyttämä laajuus tai jokin osaamisalue voi olla erilainen kuin muualla ja siten kansallista osaamisvaatimusta edellyttävää.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan sijoitettavaksi tutkintojen lisäksi erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin ja korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset. Tämä on *Tehy ry:n* mielestä hyvä linjaus. Osaamisen kehittäminen erilaisten laajojen lisä- ja täydennyskoulutusten kautta tulee nykyistä paremmin tunnustetuksi, kun se kiinnittyy viitekehysten vaativuustasoon. *Tehy ry* pitää kuitenkin tärkeänä sitä, että myös muita tutkintojärjestelmämme ulkopuolella toteutettavia laajoja ja syventäviä osaamiskokonaisuuksia liitettäisiin kansalliseen viitekehykseen, jotta erikoisosaaminen tunnustettaisiin nykyistä paremmin. Tällaiset kokonaisuudet liittyvät esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alan säädöksiin ammatillisista pätevyyksistä. Konkreettisine esimerkkeinä näistä ovat muun muassa rajattuun lääkkeenmääräämisoikeuteen tai ensihoitopalveluun liittyvät hoitotasokohtaiset pätevyydet.

Kansallisen viitekehysten luomisen tavoitteena on edistää siirtymiä jatko- ja lisäopintoihin sekä tehostaa aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista ja tunnustamista (ns. AHOTT-menettely). Esityksen liitteessä on taulukoituna ehdotukset tutkintojen ja muun osaamisen viitekehysten vaativuustasoista sekä tutkintojen, oppimäärien ja muiden osaamiskokonaisuuksien sijoittumisesta eri vaativuustasoille (vaativuustasot 1-8). *Tehy ry:n* mielestä on keskeistä, että viitekehysten käyttöön ottamisessa turvataan jatko-opintokelpoisuudet koulutusasteiden välillä. *Tehy ry* haluaa kiinnittää huomiota siihen, että AHOTT-menettely otetaan nykyistä tehokkaampaan käyttöön ja myös työpaikoilla tapahtuvan osaamisen tunnustaminen parantuu. Siksi esimerkiksi korkeakoulujen erikoistumiskoulutusten kelpoisuusvaatimuksissa (vaativuustaso 6) tulisi huomioida

myös muutoin osoitettu vastaava osaaminen. Tällä turvataan opistotason tutkinnon suorittaneiden lisä- ja täydennyskoulutuspolut. Edelleen tutkintojärjestelmämme umpiperien poistamiseksi *Tehy ry* pitää tärkeänä, että ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille tarjotaan väylä korkeakoulun jatkotutkintoihin (vaativuustaso 8). *Edelleen Tehy ry* haluaa, että joidenkin erikoisammattitutkintojen osalta osaamistasovaatimukset arvioitaisiin uudelleen eikä kategorisesti määriteltäisi kaikkia erikoisammattitutkintoja vaativuustasolle viisi. Esimerkiksi psykiatrisen hoidon erikoisammattitutkinto on aiemmin katsottu perustuvan vaatimustaso 6 (EQF) osaamista tuottavaksi tutkinnoksi ja on tärkeää, että se jatkossakin on samalla tasolla.

Tehy ry:n lausunto on valmistelu yhdessä sen yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa. *Tehy ry*:n yhteistyöjäsenjärjestöt ovat Suomen Bioanalytikkoliitto, Suomen Ensihoitoalan Liitto, Suomen Kätilöliitto, Suomen Lastenhoitoalan Liitto, Suomen Mielenterveyshoitoalan Liitto, Suomen Röntgenhoitajaliitto, Suomen sairaanhoitajaliitto ja Suomen Terveystieteiden Ammattiliitto

Helsinki 9.9.2016

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Asiantuntija
Juha Kurtti
Tutkimuspäällikkö
Tehy ry
juha.kurtti@tehy.fi
p. 0505869460